



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

## Koordinační skupina KPSS

# Zápis ze setkání

Termín konání: středa 6. března 2019

Časové rozvržení: 14:00 – 16:00

Místo konání: Sociální nadační fond města Brna a Jihomoravského kraje, Mečová 5 (2. patro)

### PROGRAM:

1. Úvod
2. Reflexe únorových pracovních skupin KPSS
3. Plán následujících činností – příprava, průběh a cíl (výstupy) pracovních skupin v březnu
4. Závěr

## 1. Úvod

**Koordinátor komunitního plánování R. Janík** přivítal přítomné členy koordinační skupiny a seznámil je s programem, který se týkal zhodnocení proběhlých setkání pracovních skupin komunitního plánování. Jako hosta přivítal i metodičku komunitního plánování PhDr. Kateřinu Kubalčíkovou, Ph.D.

## 2. Reflexe únorových pracovních skupin KPSS

**Koordinátor komunitního plánování** zmínil první pracovní skupinu „Bydlení s podporou pro osoby s tělesným, mentálním (+PAS) a smyslovým postižením“. Na této skupině byla menší účast oproti očekávání. Je třeba, aby na tuto formu služby byly organizace připraveny. Služba je velmi náročná a potřebuje dobré personální zabezpečení i připravenost klientů (případně jejich rodin/pečujících).

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb**, řekla, že se ukázalo, že pro tento způsob bydlení není tolik klientů a pokud klienti budou, je potřeba, aby byli na přechod připravení.

**M. Němcová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s mentálním postižením a PAS**, reagovala, že nejsou byty pro osoby s Aspergerovým syndromem. Řada mentálně postižených klientů, kteří bydlí doma, mají již stárnoucí rodiče. Pro tyto klienty je těžké opustit zázemí domova a jít bydlet samostatně do bytu. Na pracovní skupině zazněl dotaz, zda organizace přemýšlely o tom, zda by byly schopny poskytovat podporu bydlení těmto dvěma cílovým skupinám – stárnoucími rodiči a jejich mentálně postiženým dětem. Tato skupina by potřebovala síť podpory v místě, kde žije. V takovém případě, by se ušetřily náklady na vybudování nového zařízení.

**Koordinátor komunitního plánování** reagoval, že se samostatným bydlením klientů s mentálním postižením souvisí i ekonomická situace pečujícího, který je často finančně závislý na příjmech člověka, o kterého pečuje.

**M. Němcová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s mentálním postižením a PAS,** odpověděla, že řešením je poskytovat těmto osobám intenzivní sociální rehabilitaci v kombinaci s osobní asistencí.

**B. Veškrnová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s duševním onemocněním,** reagovala, že v těchto případech by mohl fungovat case manager případně opatrovník a služby koordinovat tak, aby se zajistila podpora klienta i jeho rodičů. Zeptala se, o kolik se jedná rodin.

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb odpověděla,** že SPMP, pobočný spolek Brno, ví cca o 50 rodinách, ve kterých stárnoucí rodiče pečují o mentálně postižené dítě.

**Koordinátor komunitního plánování** zmínil, že Liga vozíčkářů, z. ú. chystá projekt, který se bude týkat osamostatňování klientů. Bude se však týkat pouze osob se zdravotním postižením nebo s kombinovaným postižením. V případě takto postižených klientů se jedná zejména o kompenzační pomůcky a bezbariérové uzpůsobení prostoru. Na pracovní skupině také zaznělo, že je třeba, aby byly bezbariérové nejen byty, ale aby bylo bezbariérové i jejich okolí.

Jako druhá se sešla pracovní skupina „Poradenství a krizová pomoc“. Na setkání zaznělo, že co se týče poradenství ohledně bydlení, jsou potřeba komplexní relevantní informace, které by byly dostupné na jednom místě. Dalším hojně diskutovaným tématem byl krajský portál sociálních služeb. OSP MMB předá na KrÚ JMK zpětnou vazbu, jelikož současná podoba (především výsledky vyhledávání podle klíčových slov) není zdaleka ideální. Dalším řešeným tématem byla skutečnost, že Úřad práce často automaticky posílá na Koliště (OSP) klienty, kteří však potřebují vyřídit záležitosti úplně jinde – např. na jiném pracovišti UP (klienti tak koluji po několika úřadech, než se dostanou tam, kam potřebují).

**J. Navrátilová, vedoucí pracovní skupiny Děti, mládež a rodiny,** reagovala, že informací je dost, ale klienti mnohdy neví, kam se obracet.

**Koordinátor komunitního plánování** odpověděl, že právě z toho důvodu byl zřízen Socio info point.

**H. Křištofová, vedoucí pracovní skupiny Romové a cizinci ohrožení soc. vyloučením,** zmínila, že v Analýze potřebnosti rozvoje sociálních služeb v Brně se mluví o balíčcích první pomoci, kde by byly informace dostupné ihned a srozumitelně.

**J. Navrátilová, vedoucí pracovní skupiny Děti, mládež a rodiny,** reagovala, že na pracovní skupině DMR organizace volají po tom, aby bylo dostupné telefonní číslo, kam by se lidé v nouzi mohli obrátit.

**Koordinátor komunitního plánování** dále zmínil třetí setkání pracovní skupiny a to „Terénní služby pro seniory, tělesně a mentálně postižené osoby (+PAS)“. Na tomto setkání se řešilo téma reformy psychiatrické péče. Ukázalo se, že, mezi pečovatelskými službami jsou takové, které klienty s duševním onemocněním mají, a ty, které si naopak péči o duševně nemocného klienta neumí představit.

**K. Kubalčíková, metodička komunitního plánování,** uvedla, že na setkání se řešila rizika takovéto péče. Pečovatelské služby obecně mají převis poptávky nad nabídkou a budou stát před otázkou, jakým klientům dát přednost. Zmíněna byla i problematika lidských zdrojů – kvalifikace pečovatelek je často tristní, v případě, že se podaří zaměstnance proškolit, ten dá po té přednost práci v pobytovém zařízení. Zavedení regionálních karet nejvíce dopadá na zaměstnance osobních asistencí. Vzhledem k širokému spektru cílových skupin, ztrácí profesní kompetence – to, co uměli dobře, jsou nuceni rozměšňovat. Řešením by mohlo být zavedení týmů pro jednotlivé cílové skupiny.

**M. Němcová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s mentálním postižením a PAS,** reagovala, že zavedení regionálních karet je ohrožením pro osoby s autismem. Pečovatelské služby o tyto klienty nebudou mít zájem.

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb,** řekla, že regionální karty jsou dobrým řešením základní sítě sociálních služeb, ale KrÚ JMK by měl brát zřetel i na specifické cílové skupiny, které by se měly řešit samostatně s ohledem na jejich potřeby.

**K. Kubalčíková, metodička komunitního plánování,** reagovala, že tato situace je nejvíce riziková pro klienta. Oficiálně nabídka sociálních služeb existovat bude, ale neoficiálně budou způsoby, jak klienty odmítat.

**Koordinátor komunitního plánování** řekl, že takovéto strategie existovaly doposud, nejtěžší cílové skupiny byly často odmítány i doposud.

**M. Němcová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s mentálním postižením a PAS,** řekla, že lze očekávat pokles poptávky po službách osobních asistencí. Pro rodiny osob s autismem nejsou spolehlivé. Zeptala se, jakým způsobem by se daly podpořit organizace, které by poskytovaly služby takto postiženým osobám. Co se týče materiálně-technického standardu, chystá se jeho schválení, další věcí je personální standard, který je svázaný s typem náročnosti chování.

**B. Veškrnová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s duševním onemocněním,** reagovala, že toto téma nadnese na setkání expertní skupiny, která se schází na KrÚ JMK. Setkání se bude konat 2. 4. v 9 hodin.

**K. Kubalčíková, metodička komunitního plánování.** Pokud se určitý typ služeb otevře i seniorům, demografický tlak „převálcuje“ jiné cílové skupiny (především ty náročnější) a zahlť kapacit služeb na jejich úkor. Lze předpokládat, že úzké skupiny klientů se specifickým postižením budou poptávat specifické služby, které jsou nedostatečné, ovšem ty se začnou orientovat spíše na velkou skupinu osob, v tomto případě seniory (bude to pro ně jednodušší).

**B. Veškrnová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s duševním onemocněním,** reagovala, že „nepokryté“ skupiny osob, které se domáhají pomoci již dlouhou dobu, bude i nadále na okraji zájmu.

**Koordinátor komunitního plánování,** řekl, že toto téma se bude určitě řešit i na březnových setkáních pracovních skupin. Bude nutné upozornit i JMK, že toto je velkým rizikem.

**K. Kubalčíková, metodička komunitního plánování.** Problémem je, že pečovatelské služby berou prakticky každého zájemce o službu, ale vzhledem ke kapacitě mu neposkytnou požadovanou péči v plné míře a ve chvíli, kdy se navýší kapacita, vlastně dokrývají aktuální potřebu klientů. To je potom důvod, proč klienti podávají žádosti do pobytových zařízení. Pečovatelská služba není schopna pokrýt všechny jejich potřeby. Není to spolehlivý a funkční systém. Navyšování kapacity tak není pro nové klienty, ale pro doplnění potřeb stávajících klientů.

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb.** Neziskové organizace zpravidla mají menší počet klientů, ale poskytují jim více hodin (komplexnější) péče, oproti městským střediskům peč. služby.

Další setkání se týkalo „Pobytových a ambulantních služeb pro osoby s tělesným a mentálním postižením (+PAS)“. Jedním z řešených témat bylo umístění dětí, které navštěvují školská zařízení, kdy je o ně v rámci systému postaráno, ovšem po absolvování povinné školní docházky nastává problém, protože chybí návazné služby (či jsou jejich kapacity zcela naplněny).

**M. Němcová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s mentálním postižením a PAS,** zmínila, že na pracovní skupině zaznělo i téma obsazenosti denních stacionářů versus sociálně terapeutických dílen. Demotivující pro klienty je, že za práci v dílnách nedostávají ani symbolickou odměnu. Dále zaznělo, že velkým problémem je nedostatek pracovníků. MPSV tlačí na zařízení, jichž je zřizovatelem (např. Centrum Kociánka), aby se zaměřovala na osoby s autismem, ale zároveň jim nechce povolit navýšení personálu. Tato cílová skupina je přitom velmi náročná a vyžaduje odpovídající personální zabezpečení.

**Koordinátor komunitního plánování** reagoval, že stárnoucí klienti (a jejich pečující) jsou také dalším důležitým tématem.

Další pracovní skupinou, která se sešla v únoru, byly „Terénní a ambulantní služby sociální prevence“.

**J. Navrátilová, vedoucí pracovní skupiny Děti, mládež a rodiny**, zmínila hodně diskutované téma na setkání této pracovní skupiny, a tím bylo bydlení.

**H. Krištofová, vedoucí pracovní skupiny Romové a cizinci ohrožení soc. vyloučením**. Účastníci setkání byli rozděleni na skupiny podle typu sociální služby a v úvodu setkání proběhlo dotazníkové šetření, jehož vyhodnocení poslouží jako předběžný monitoring vzdělávacích potřeb poskytovatelů v této oblasti.

H. Krištofová dále navrhla, zda by nebylo vhodné sloučit pracovní skupinu Romové s Osobami ohroženými sociálním vyloučením.

**Koordinátor komunitního plánování** reagoval, že v tom případě, by bylo dobré vytvořit samostatnou skupinu Cizinci. Ke změnám určitě dojít může, spousta společných témat mají i skupiny OZP a OMP, případně seniři... Problém je spíše to, nastavit pracovní skupiny tak, aby byly akceschopné, a ne o velkém počtu členů (což při spojování některých skupin hrozí).

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb**, řekla, že rozdělení skupin se řešilo již v roce 2005. Rozdělení podle služeb je logičtější než podle cílových skupin.

Téma rané péče se hodně diskutovalo na pracovní skupině „Terénní a ambulantní služby pro osoby s tělesným a mentálním postižením (+PAS). Organizace, které ranou péči poskytují si svépomocně vyrábí pomůcky pro práci s dětmi. Co se týče sítě, tak je pokryta, ale organizace by potřebovaly do rodin chodit častěji (minimálně jedenkrát za 14 dnů). V oblasti sociální rehabilitace je převis poptávky u těch klientů, kteří byli diagnostikováni ve vyšším věku.

Na setkání pracovní skupiny „Pobytové služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a pro osoby s duševním onemocněním“ se nejvíce diskutovala témata azylových domů a „mokrého centra“.

**L. Ptáček, vedoucí pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálním vyloučením**. Na pracovní skupině se diskutovalo o tom, zda by nešlo zřídit „mokrý centrum“ v rámci stávajících služeb – tedy snížením práhu v současných zařízeních.

Dále bylo nadneseno téma azylových domů. **M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb**, zmínila situaci, kdy se klient z azylového domu dostane do domu s pečovatelskou službou, nejsou mu poskytovány služby tak komplexní, aby klientovi pomohly udržet si bydlení a často se stává, že se klient opět vrací do azylového domu.

**H. Krištofová, vedoucí pracovní skupiny Romové a cizinci ohrožení soc. vyloučením**, reagovala, že i v domě s pečovatelskou službou by měl fungovat program prevence ztráty bydlení.

**L. Ptáček, vedoucí pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálním vyloučením**. Jsou situace, kdy se klientův stav v domově pro seniory zásadně zlepší, ale on nemá kam ze zařízení odejít.

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb**. V takových případech by měla sloužit městská ubytovna.

Poslední skupinou, která se v březnu sešla, byla skupina „Pobytové a ambulantní služby pro seniory“.

**K. Kubalčíková, metodička komunitního plánování**. Na pracovní skupině se řešilo téma - jaké procento klientů by propustila pobytová zařízení, kdyby se zlepšil jejich zdravotní stav. Vzhledem k tomu, že jsou domovy nuceny přijímat klienty se třetím a čtvrtým stupněm příspěvku na péči, by toto procento nebylo nijak velké. Dalším tématem bylo sociální šetření před přijetím klienta do pobytového zařízení. Některé domovy řeší soc. šetření prvotně telefonicky, pracovníce jiných domovů oponovaly, že tento způsob vyzkoušely a zjistily, že nefunguje. Je potřeba klienta navštívit v jeho přirozeném prostředí. Dalším diskutovaným tématem byla povinnost uzavírání smluv na dobu určitou. Tento způsob je problematický z hlediska rodin i klienta, který je

vystavován nejistotě. Pokud si chce udržet stávající byt, je třeba platit nájem. Další téma byla otázka přechodu z komerčních zařízení do zařízení veřejnosprávních nebo neziskových.

### **3. Plán následujících činností – příprava, průběh a cíl (výstupy) pracovních skupin v březnu**

**Koordinátor komunitního plánování** dále informoval, že vedoucím jednotlivých pracovních skupin budou nejdříve rozeslány přepisy flipchartů z pracovních skupin. Výstupy z nich bude potřeba spojit do logických celků, z kterých by se daly vydefinovat pracovní verze priorit pro následující komunitní plán. Ty budou dále rozpracovány do jednotlivých opatření. Pokud se k navrženým opatřením (či potřebám, které je nutné řešit) nepřihlásí žádný realizátor, budou uvedeny v přesahových tématech. Bude nutné také pracovat s dočasnou sítí.

Setkání pracovních skupin bude již probíhat v klasickém formátu podle cílových skupin v týdnu od 18. do 25. března.

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb**, sdělila, že organizace by při přestupu z dočasné sítě do základní nebo při redefinici služby měly podstoupit kontrolu.

**M. Němcová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s mentálním postižením a PAS**, se zeptala, co se stane v případě, pokud se nenajde žádný poskytovatel, který by se k opatření přihlásil jako realizátor, jaký bude v tomto případě postoj MMB.

**M. Škorpíková, vedoucí oddělení koncepce a plánování služeb**, reagovala, že MMB pověření pro sociální služby nevydává, vydává je KrÚ JMK. Je potřeba překloupat požadavky na krajskou úroveň. KrÚ JMK by měl motivovat poskytovatele, aby se staly realizátory i nepopulárních opatření.

**Koordinátor komunitního plánování** doplnil, že některé dlouhodobě neřešené oblasti se snaží řešit i samo město (plánovaná DOZP nebo dvě malokapacitní pobytová zařízení pro těžké formy PAS...).

**B. Veškrnová, vedoucí pracovní skupiny Osoby s duševním onemocněním**, uvedla příklad moravskoslezského kraje, který v takových případech dělá výběrové řízení na dodavatele služby, pokud je potřebná. Osloví služby s tím, že pro jejich fungování vytvoří podmínky.

### **4. Závěr**

Koordinační skupina projednala všechny potřebné a připravené body a dohodla se na dalším setkání, které se uskuteční

**ve středu 10. dubna 2019 ve 14:00 hod**

Sociální nadační fond města Brna a Jihomoravského kraje, Mečová 5 (2. patro)

Zapsali: P. Příbylová, R. Janík

V Brně dne 6. března 2019

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16\_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.